

1. Трансформація тактики «малих груп» та децентралізація: Класичні лінійні наступи та утримання масивних оборонних позицій замінено діями мобільних, розосереджених піхотних та штурмових груп (рівня «відділення — група»). У навчальний аспект впроваджено відпрацювання автономних дій в умовах повної ізоляції від основних сил.

2. Технологічна інтеграція (БПЛА та РЕБ) як база: сучасна тактика НГУ більше не розглядає операторів БПЛА та засобів РЕБ як дефіцитних вузькопрофільних спеціалістів. Навчальні програми переорієнтовано на те, щоб кожен військовослужбовець володів навичками розгортання «окопного РЕБ», виявлення ворожих БПЛА за допомогою аналізаторів частот та взаємодія зі стримінговими платформами (на кшталт системи Delta).

3. Впровадження концепції «Lessons Learned» (аналіз отриманого досвіду): створено дієвий механізм зворотного зв'язку між фронтом та ВВНЗ. Тактичні прийоми протидії новим загрозам ворога (наприклад, захист від дронів із нічною оптикою чи протидія штурмам на легкій техніці) кодифікуються та інтегруються в курси підготовки протягом кількох тижнів, а не років.

4. Перехід до філософії Mission Command (управління за наміром): в умовах інтенсивної роботи ворожого РЕБ та регулярної втрати зв'язку з командиром, успіх операції залежить від ініціативи на місцях. Навчальний процес включено вивчення жорстких алгоритмів на розвиток лідерських якостей. Навчаємі вчать діяти самостійно, виходячи із загального замислу старшого начальника.

5. Стрес-щеплення та симуляційні технології. Моделювання бойових ситуацій у навчальних центрах наблизилось до реальності: активно застосовуються системи лазерної імітації бою (типу SkifTech), VR-тренажери для роботи з груповою зброєю, а також психологічні смуги перешкод із реалістичним звуковим та візуальним супроводом (імітація артобстрілів, криків, задимлення).

Висновки. Реалії сучасної війни доводять, що технологічна та інтелектуальна перевага є вагомішою за чисельну. Тактика дій підрозділів НГУ має безперервно еволюціонувати, випереджаючи адаптацію ворога.

Головним висновком у навчальному аспекті є необхідність остаточної відмови від шаблонних підходів до підготовки військ. Навчальні заклади мають трансформуватися у гнучкі хаби, де поєднуються актуальний бойовий досвід та новітні технології. Ефективність сучасної тактики вимірюється не кількістю відстріляних патронів на полігоні, а здатністю підрозділу діяти як єдиний цифровий, мобільний та психологічно стійкий організм.

Решетіло Дмитро Васильович

*старший викладач кафедри тактичної підготовки
навчально-наукового інституту професійної освіти, підполковник
Національної академії Національної гвардії України*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ БОЙОВИХ ДІЙ

Сучасний сектор безпеки та оборони акцентує увагу на важливості високого рівня професійної підготовки особового складу. Незалежно від наявності сучасної техніки та озброєння, успішне виконання завдань у значній мірі залежить від компетентності військовослужбовців, їх здатності швидко реагувати на зміну обстановки та приймати правильні рішення в умовах невизначеності.

Досвід бойових дій свідчить, що традиційні методи підготовки часто не відповідають сучасним вимогам. Сучасні конфлікти відзначаються високою динамікою, широким застосуванням новітніх технологій та інформаційних впливів. У таких умовах особовий склад має володіти не лише базовими навичками, але й здатністю швидко орієнтуватися в обстановці, приймати нестандартні рішення та діяти ефективно в складі підрозділу.

Одним із головних напрямів удосконалення підготовки є системне впровадження результатів аналізу бойового досвіду у навчальний процес. Це передбачає узагальнення практичних уроків, виявлення типових помилок та визначення оптимальних способів їх усунення. Використання конкретних прикладів підвищує практичну готовність особового складу до виконання завдань у реальних умовах.

Не менш важливим є оновлення навчальних програм, які повинні враховувати сучасні тенденції розвитку військової справи. Зокрема, слід інтегрувати навчання роботі з безпілотними літальними апаратами, засобами радіоелектронної боротьби та цифровими системами управління. Це підвищує ефективність підрозділів і гарантує відповідність сучасним вимогам ведення бойових дій.

Важливу роль у підготовці відіграє впровадження інноваційних методів навчання. Імітаційні моделювання, тактичні ігри та тренажери дозволяють відтворювати різні сценарії бойової обстановки, що розвиває навички прийняття рішень, стресостійкість та підвищує загальний рівень підготовки.

Не менш значущим є розвиток командного складу. Командири повинні поєднувати професійну компетентність із навичками управління, організовувати взаємодію підрозділів, підтримувати дисципліну та мотивацію особового складу. Бойовий досвід підтверджує, що саме якість командування визначає успіх виконання завдань.

Підвищення рівня міжвідомчої взаємодії також є пріоритетним. Сучасні операції часто виконуються за участю різних структур сектору безпеки та оборони, тому спільні навчання та тренування забезпечують узгодженість дій і зменшують ризик помилок у бойових умовах.

Морально-психологічна підготовка військовослужбовців є важливою складовою системи підготовки. В умовах високого психоемоційного навантаження вони повинні зберігати працездатність, стійкість до стресу та бойовий дух, що безпосередньо впливає на ефективність виконання завдань.

Система оцінювання рівня підготовки повинна бути комплексною і враховувати здатність військовослужбовців діяти в умовах, наближених до реальних бойових ситуацій. Це дозволяє об'єктивно визначати рівень підготовки та планувати подальші заходи її вдосконалення.

Не менш важливим аспектом є матеріально-технічне забезпечення підготовки. Сучасна навчальна база, відповідне обладнання та доступ до актуальної інформації створюють необхідні умови для ефективного застосування інноваційних методів навчання.

Отже, удосконалення професійної підготовки особового складу на основі аналізу бойових дій потребує комплексного підходу. Основні напрями включають оновлення змісту навчання, впровадження сучасних технологій, розвиток управлінських компетентностей командного складу, підвищення рівня міжвідомчої взаємодії та модернізацію матеріально-технічної бази.

Системне використання бойового досвіду сприяє формуванню мобільних, адаптивних та ефективних підрозділів, здатних швидко реагувати на сучасні загрози та виклики, підвищуючи загальну боєздатність сектору безпеки та оборони.

Савранський Валерій Петрович

*старший викладач кафедри тактики – начальник служби РЕБ
полковник*

Київський інститут Національної гвардії України

Корень Денис Олександрович

*курсант 123 навчальної групи факультету забезпечення державної безпеки
Київського інституту Національної гвардії України*

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Відповідно до досліджень Taubman Center for Public Policy при університеті Harvard University, процес переходу від традиційної моделі державного управління до системи електронного урядування передбачає проходження п'яти послідовних етапів.

Перший етап — інформаційний (Information). На цьому рівні формується базова урядова присутність у мережі Інтернет, яка охоплює приблизно 20 %. Створюються офіційні вебсайти органів влади, що регулярно оновлюються та містять основну державну інформацію: нормативно-правові акти, постанови, розпорядження, а також посилання на міністерства й інші державні установи, зокрема у сферах освіти, охорони здоров'я та фінансів.

Другий етап визначають як односторонню інтерактивну взаємодію (One way interaction). На цьому рівні урядова вебприсутність зростає до 40 %, а громадяни отримують можливість здійснювати пасивну взаємодію з державними органами через електронні ресурси відповідно до заданих критеріїв пошуку та отримання інформації.